

3. Збарський В.К., Николюк О.Д. Пріоритети інвестиційної діяльності фермерських господарств /В.К. Збарський, О.Д. Николюк // Економіка АПК. – 2013. – № 5 – С. 67
4. Овочівники рішуче налаштовані щодо ринку ЄС [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://agroportal.ua/ua/news/rastenievodstvo/ovoshchevody-reshitelno-nastroeny-otnositelno-gynka-es/>
5. Пасхавер Б.Й. Малі форми аграрного виробництва / Б.Й. Пасхавер // Економіка АПК. – 2013. – № 11 – С. 18
6. Стратегічні напрями сталого розвитку сільських територій на період до 2020 року/ [Лупенко Ю.О., Малік М.Й., Булавка О.Г. та ін.]; за ред. Ю.О. Лупенка та О.Г. Булавки. – К.: ННЦ ІАЕ, 2013. – 74с.
7. Чаянов А.В. Крестьянское хозяйство: Избранные труды / [редкол.сер.: Л. И. Абалкин (пред.) и др.]. – М.: Экономика, 1989. – 492 с.
8. Чаянов А.В. Природа крестьянского хозяйства и земельный режим/А.В. Чаянов // Труды Всерос. съезда Лиги аграрных реформ. – М., 1918. – С.4-5.
9. Яворська Т. І. Малий бізнес у сільському господарстві: теорія і практика: монографія / Яворська Т.І. – К.: ННЦ ІАЕ, 2012. – 386 с.

УДК 330.33.012:338.43:636.4

Кобернюк С.О.
*старший викладач кафедри маркетингу
Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету*

НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ СВИНАРСТВА НА РІВНІ ПІДПРИЄМСТВ

Наведено характеристику стану та перспективи розвитку свинарства. Детально описано і проаналізовано показники економічної ефективності виробництва свинини за різних форм господарювання, особливості вирощування та відгодівлі свиней на рівні сільськогосподарських підприємств. Запропоновано стратегію розвитку сільськогосподарського підприємства на основі оптимального ресурсозабезпечення, нарощування та поліпшення породного складу поголів'я, збалансування кормових раціонів, впровадження науково обґрунтованих систем ведення виробництва продукції свинарства.

Ключові слова: продукція свинарства, сільськогосподарське підприємство, економічна ефективність, рентабельність, продуктивність.

Кобернюк С.А. НАПРАВЛЕНИЯ ПОВЫШЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРОИЗВОДСТВА ПРОДУКЦИИ СВИНОВОДСТВА НА УРОВНЕ ПРЕДПРИЯТИЙ

Приведена характеристика состояния и перспективы развития свиноводства. Подробно описаны и проанализированы показатели экономической эффективности производства свинины при разных формах хозяйствования, особенности выращивания и откорма свиней на уровне сельскохозяйственных предприятий. Предложена стратегия развития сельскохозяйственного предприятия на основе оптимального ресурсообеспечения, наращивания и улучшения породного состава поголовья, сбалансирования кормовых рационов, внедрение научно обоснованных систем ведения производства продукции свиноводства.

Ключевые слова: продукция свиноводства, сельскохозяйственное предприятие, экономическая эффективность, рентабельность, производительность.

Kobernyuk S.A. INCREASE DIRECTIONS OF PORK PRODUCTION ECONOMIC EFFICIENCY AT THE ENTERPRISE LEVEL

It is given the characteristics of the condition and prospects of development of pig production. The indicators of economic efficiency of pork production under different forms of management, characteristics of growing and fattening pigs in the level of agricultural enterprises are described and analyzed. It is proposed the strategy for the development of agricultural enterprises through optimal resourcing, capacity and improvement of species composition of livestock, the balancing of feed rations, the introduction of scientifically based systems of production of pork products.

Keywords: pork products, agricultural enterprise, economic efficiency, profitability, productivity.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Проблема підвищення економічної ефективності виробництва продукції свинарства є визначальним фактором економічного і соціального розвитку суспільства. Економічна ефективність виробництва продукції свинарства означає одержання максимальної кількості продукції з однієї голови свиней при найменших виробничих витратах праці та інших ресурсів на одиницю продукції. Ефективність виробництва продукції свинарства включає в себе також співвідношення результатів і витрат виробництва, які відображено також у якості продукції та її здатності задовольняти ті чи інші споживчі потреби.

Таким чином, у виробництві продукції свинарства підвищення економічної ефективності важливе не тільки у вирішенні продовольчої проблеми, а й у підвищенні добробуту всього населення. Особливе значення набуває підвищення економічної ефективності виробництва продукції свинарства в умовах

ринкових відносин і конкуренції, коли той виробник, який має нижчу собівартість та вищу якість продукції виграє.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблем підвищення економічної ефективності виробництва продукції сільського господарства взагалі та продукції свинарства зокрема, розглядалося у працях таких вчених, як Борисенко М., Полях В.М., Якобчук В.П., Кравець І.В., Шуст О.А., Халак В.І. та інші [1-7].

Мета статті – дослідження зміни динаміки поголів'я тварин, стану виробництва свинини, аналіз показників економічної ефективності у свинарстві, обґрунтування шляхів підвищення економічної ефективності на рівні підприємств.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо показники інтенсивності вирощування тварин на підприємствах України. Перший з них – виробництво (вирощування) худоби у живій масі складається із

Таблиця 1

Вирощування худоби у живій масі, тис. т

Рік	Господарства усіх категорій		Сільськогосподарські підприємства		у тому числі фермерські господарства		Господарства населення	
	Худоба та птиця – усього	свині	Худоба та птиця – усього	свині	Худоба та птиця – усього	свині	Худоба та птиця – усього	свині
1960	3389,5	1448,0	1845,2	725,2	-	-	1544,3	722,8
1970	4762,2	1948,7	2905,6	1078,8	-	-	1856,6	869,9
1980	5339,8	1772,7	3371,2	1009,3	-	-	1968,6	763,4
1990	6465,0	2097,8	4206,1	1119,0	-	-	2258,9	978,8
1995	3107,2	1087,7	1425,0	291,2	-	-	1682,2	796,5
2000	2278,0	841,8	556,4	117,6	9,8	2,6	1721,6	724,2
2010	2936,7	915,5	1638,5	411,8	73,1	27,5	1298,2	503,7
2013	3379,0	1047,5	2062,7	559,3	90,4	29,1	1316,3	488,2
2014	3208,7	1017,0	2039,8	563,1	81,3	29,6	1168,9	453,9
2015	3200,4	1024,0	2038,5	583,8	78,6	30,0	1161,9	440,2

Складено автором на основі [4]

ваги одержаного за рік приплоду, приросту ваги молодняку і худоби на відгодівлі та нагулі за міном падежу молодняку і худоби на відгодівлі. Виробництво (вирощування) худоби показується в натурі (у масі) і розраховується за основними видами продуктивної худоби. В таблиці 1 розглянемо динаміку вирощування худоби у живій масі та зокрема свиней на підприємствах України.

Зниження обсягів виробництва свинини в Україні спостерігалось після розпаду Радянського Союзу, коли галузь тваринництва опинилася на межі виживання. Спад виробництва м'яса негативно вплинув на обсяги його споживання. У 2014 р. виробництво м'яса в забійній вазі, на душу населення в Україні становило лише 35,7 кг порівняно з 84 кг у 1990 р. При науково обґрунтованій нормі 80 кг, мінімально необхідній нормі 52 кг, у 2015 р. його споживалося лише 38,5 кг [3, 6, 7]. Для прикладу: середнє споживання м'яса на душу населення в Європейському Союзі становить 93,5 кг, в Німеччині, Франції, Великобританії, Нідерландах і Австрії перевищує 100 кг, а питома вага свинини в структурі споживання м'яса дорівнює понад 50%. Рівень самозабезпеченості свининою в Україні становить лише 36%, а у США, 78% [5, 7].

До основних причин суттєвого скорочення поголів'я свиней в країні, на нашу думку, слід віднести:

- диспаритет цін на сільськогосподарську та промислову продукцію;
- зростання цін на корми;
- неспроможність більшості вітчизняних товаровиробників застосовувати новітні технології утримання та відгодівля свиней;
- ліквідація спеціалізованих свинарських господарств;
- насичення вітчизняного ринку сировиною іноземного виробництва;
- скорочення обсягів державної підтримки. Як наслідок, в Україні суттєво скоротився і обсяг споживання свинини. Так, в 2015 р. середньостатистичним українцем було спожито 18,1 кг свинини за рік, що на 30% менше мінімально рекомендованої норми споживання м'яса свиней на одну особу.

В досліджуваний період, в Україні обсяг вирощування свиней показав стійку тенденцію до зниження. За цей час обсяг виробництва свинини в Україні знизився більш ніж в два рази. У 2016 році обсяг виробництва свинини одікується, що на 9,8% нижче порівняно з 2015 роком, а в 2017 році він, за прогно-

зами, виросте на 28,7% за рахунок зростання вітчизняного споживання. Україна потенціально є однією з провідних країн-експортерів свинини.

Таблиця 2

Виробництво м'яса на одну голову худоби та продуктивність вирощування худоби

Рік	Виробництво м'яса на одну голову худоби, що була в наявності на початок року, у забійній масі; кілограмів			Середньодобові прирости на вирощуванні, відгодівлі та нагулі в сільськогосподарських підприємствах; грамів	
	м'ясо на одну умовну голову великої худоби	яловичина та телятина на одну голову великої рогатої худоби	свинина на одну голову свиней	велика рогата худоба	свині
1960	86	42	58
1970	110	54	77
1980	112	61	65	345	182
1990	138	79	79	431	229
1995	96	60	58	259	117
2000	110	71	67	255	120
2010	189	89	83	461	375
2012	217	92	99	508	474
2013	211	91	96	504	472
2014	215	94	96	525	481
2015	226	99	103	536	482

Складено автором на основі [4]

Продуктивність свиней в Україні досягла 103 кг на одну голову свиней у 2015 році та у період 1995-2015 років постійно підвищувалася. Отже, збільшення виробництва свинини в Україні стає все більш залежним від підвищення продуктивності. Враховуючи їх відносну важливість, усі виробники повинні внести свій внесок у тенденцію зростання виробництва свинини в Україні. Можна припустити, що для збільшення виробництва потрібно значне зростання в загальному обсязі витрат кормів для свиней. В таблиці 3 розглянемо структуру витрат на виробництво продукції свинарства.

Імовірно, це знайшло відображення у зростанні імпорту зерна та інших продуктів харчування використовуваних для свиней, а також збільшення внутрішніх витрат кормів для свиней. Цей аспект ще не був досліджений. Більшої відкритості економіки Укра-

їни дав би більший обсяг імпорту сировини, необхідної для виробництва корму для свиней, і розширення присутності транснаціональних компаній в Україні, які беруть участь у постачанні кормів. Цілком імовірно, що при відсутності дешевого корму, необхідного для вирощування свиней, розширення у постачанні свинини були обмежені. Ці аспекти є гідними для вивчення, зокрема, обмеження на збільшення поставок вітчизняного виробництва корму для свиней. Це закономірність розвитку свинарства в Україні.

Необхідно звернути увагу, що індекси цін виробників вимірюють реальні ціни, які виробники отримують для своєї продукції, податки і збори, виключаються. Між 2014 та 2015 роками, зростання реальної ціни м'яса свинини було більше, ніж для всіх інших категорій сільськогосподарської продукції.

Найнижча ціна на свинину у 2015 році спостерігалася в Миколаївській області. Між 2014 і 2015 роком вона зросла набагато більш швидкими темпами, ніж в середньому в Україні індекс споживчих цін.

Що є причиною цього? Крім зростаючого попиту на м'ясо в Україні, сильні переваги українських сільськогосподарських підприємств на свіже м'ясо є головним чинником. В результаті, практично весь підвищений попит на м'ясо буде покриватися за рахунок внутрішніх поставок. Це забезпечує значний природний захист ринку для вітчизняних українських свиней. Розглянемо ефективність фінансово-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств з виробництва продукції тваринництва таблиці 4.

Протягом 2015 року свині виявилися найбільш рентабельними (12,7%). Основною причиною для цього є падіння попиту на інші види продукції тваринництва на внутрішньому ринку у зв'язку з

економічною кризою. Оскільки витрати на виробництво свинини в сільськогосподарських підприємствах досить високі, зростання цін на свинину є

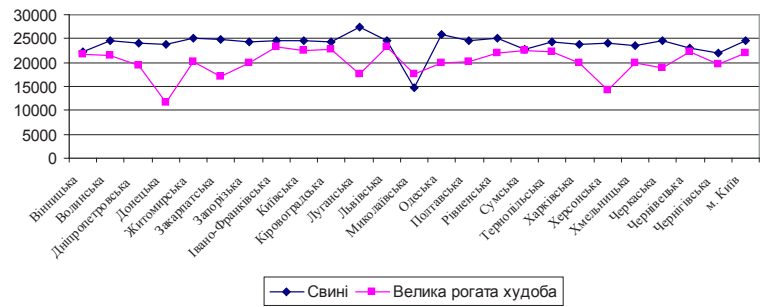

Рис. 1. Різниця в ціні свинини в порівнянні з великою рогатою худобою за регіонами за 2015 рік, грн. за т

Складено автором на основі [4]

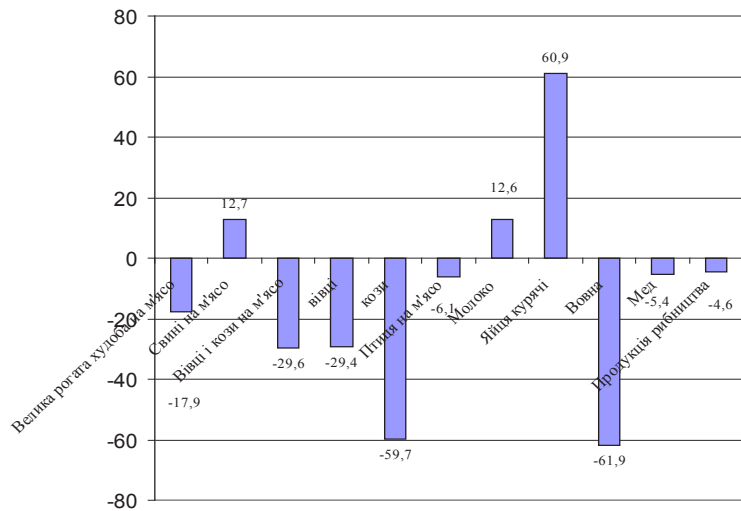

Рис. 2. Рівень рентабельності (збитковості) основних видів сільськогосподарської продукції за 2015 рік

Складено автором на основі [4]

Таблиця 3

Структура витрат на виробництво основних видів продукції тваринництва за елементами, %

Елементи витрат	Вирощування на м'ясо 2014 році		Вирощування на м'ясо, 2015				
	Великої рогатої худоби	свиней	великої рогатої худоби	свиней	овець	кіз	птиці
Витрати – всього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
у тому числі							
прямі матеріальні витрати	73,2	83,3	75,4	86,3	67,6	73,4	93,0
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
з них							
корми	76,5	80,7	74,7	80,8	80,3	69,0	77,7
пальне і мастильні матеріали	8,1	2,3	7,5	1,9	6,3	4,4	2,1
оплата послуг і робіт сторонніх організацій	4,0	4,7	5,2	4,8	3,0	17,0	4,7
решта матеріальних витрат	11,4	12,3	12,6	12,5	10,4	9,6	15,5
прямі витрати на оплату праці	13,6	7,1	12,8	5,5	18,7	11,2	3,2
інші прямі витрати і							
загальновиробничі витрати – всього	13,2	9,6	11,8	8,2	13,7	15,4	3,8
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
з них							
амортизація необоротних активів	26,0	51,4	26,7	54,2	21,5	13,8	42,1
відрахування на соціальні заходи	37,4	26,6	38,6	23,1	51,0	27,6	28,6
решта інших прямих та загальновиробничих витрат	36,6	22,0	34,7	22,7	27,5	58,6	29,3

Складено автором на основі [4]

політичною проблемою. Крім того, вищезазначені висновки свідчать про те, що забій свиней близько до ринків необхідний, так як споживачі зможуть придбати свіже м'ясо. Це призводить до концентрації їх забою поблизу великих міст. Враховуючи вищевказані тенденції, уряд України шукає способи помірною зростання цін на свинину, яка, в свою чергу, вимагає збільшення виробництва свинини і буде рости більш швидкими темпами, ніж в останній час. Деякі політики вважають, що це може бути краще всього досягнуто шляхом заохочення більшої частки виробництва свинини на великих сільськогосподарських підприємствах. Це може призвести до меншої державної підтримки малих виробників свиней. Це важливе питання, яке вимагає особливого розгляду.

Таблиця 4
Рівень рентабельності (збитковості) основних видів сільськогосподарської продукції тваринництва за категоріями підприємств за 2015 рік, %

Вид продукції тваринництва	Сільськогосподарські підприємства	У тому числі				
		господарські товариства	приватні	кооперативи	інші недержавні	державні
Велика рогата худоба на м'ясо	-17,9	-19,0	-11,9	-21,2	-17,2	-29,3
Свині на м'ясо	12,7	13,7	13,6	-10,9	5,2	-16,8
Вівці і кози на м'ясо	-29,6	-26,0	-16,4	-44,2	-20,1	-52,9
Птиця на м'ясо	-6,1	-6,7	-0,8	-39,9	-12,8	-18,5
Молоко	12,6	9,6	19,9	32,9	-2,2	0,5
Яйця курячі	60,9	60,1	45,4	6,6	163,0	-33,3
Вовна	-61,9	-65,6	3,2	-50,6	-	-81,1

Складено автором на основі [4]

Згідно таблиці свинина знаходиться на третьому місці за рівнем рентабельності (5,6%) за яйцями курячими (58,8%) та молоком (11%).

Розглянемо конкретні результати дослідження про витрати та економічну ефективність виробництва свиней в Україні.

Таблиця 5
Витрати на виробництво основних видів продукції сільського господарства

Вид продукції тваринництва	Витрати 2014 рік		Витрати 2015 рік	
	всього, тис. грн.	на 1 ц основної продукції, грн.	всього, тис. грн.	на 1 ц основної продукції, грн.
Вирощування на м'ясо:				
великої рогатої худоби	3486465,0	2351,2	4000276,8	2909,0
свиней	7673348,3	1450,3	10812136,9	2001,3
овець і кіз	59122,9	2359,5	64131,2	3111,5
у тому числі				
овець	58914,0	2356,7	63441,6	3107,4
кіз	208,9	3601,7	689,6	3536,4
птиці	10303905,1	806,6	15071713,5	1177,5
Молоко	7747341,8	294,2	9232760,6	352,9
Вовна	8188,1	2621,9	9077,8	3536,3
Яйця курячі, тис. штук	4956016,2	443,6	5891061,0	779,7
Мед	20869,6	2681,5	23636,4	3021,2

Складено автором на основі [4]

Одним із найважливіших факторів регулювання конкурентоспроможності свинини на світовому ринку та показником економічної ефективності галузі є собівартість. Вона відображає якісну сторону виробничої діяльності підприємства: ефективність використання виробничих ресурсів, стан технологій і організації виробництва, рівень управління підприємством. За останні роки намітилася тенденція підвищення собівартості продукції свиначства (табл. 5).

В сільськогосподарських підприємствах України спостерігається негативна тенденція, за якої темпи скорочення використаних кормів випереджають темпи зменшення поголів'я. Значною мірою це пов'язано з підвищенням вартості кормів, яка в розрахунку на 1 ц корм. од. зросла в 2,4 раза. Витрати кормів на 1 ц середньодобового приросту живої

Таблиця 6
Витрати кормів усіх видів на виробництво одиниці продукції та у розрахунку на одну умовну голову великої худоби, ц корм. од.

На один центнер	1990	2000	2005	2010	2013	2014	2015
Господарства усіх категорій							
приросту великої рогатої худоби	11,73	8,88	9,94	10,98	11,51	11,93	10,03
приросту свиней	7,92	9,05	8,25	7,26	6,35	6,28	5,99
виробництва молока	1,41	1,33	1,04	1,02	0,98	0,97	0,96
На одну умовну голову великої худоби	32,50	29,63	32,42	31,01	30,85	30,53	30,78
Сільськогосподарські підприємства							
приросту великої рогатої худоби	13,53	16,73	15,89	15,69	14,97	15,05	14,80
приросту свиней	9,85	17,90	8,97	5,98	4,62	4,57	4,46
виробництва молока	1,47	1,63	1,31	1,18	1,06	1,02	1,00
На одну умовну голову великої худоби	32,50	25,51	30,15	26,73	25,60	25,08	26,46
Господарства населення							
приросту великої рогатої худоби	6,28	5,05	7,64	9,20	10,26	10,68	8,36
приросту свиней	5,78	7,62	7,98	8,31	8,37	8,43	8,05
виробництва молока	1,23	1,21	0,98	0,98	0,95	0,95	0,95
На одну умовну голову великої худоби	31,39	32,87	33,59	33,97	34,82	34,93	34,30

Складено автором на основі [4]

ваги свиней у сільськогосподарських підприємствах України досягають рівня 1990 р. і становлять 5,99 ц корм. од. У тому числі витрати концентрованих кормів зменшилися лише на 5% [1, 2, 4, 6].

Таблиця 7

Вихід приплоду на 100 маток та падіж худоби у сільськогосподарських підприємствах

Рік	Вихід приплоду на 100 маток, голів			Падіж худоби, відсотків до обороту стада		
	телят	поросят	ягнят та козенят	великої рогатої худоби	свиней	овець та кіз
1970	82	1747	88	1,5	4,1	3,9
1980	81	1183	84	2,2	4,8	6,5
1990	88	1422	92	1,6	4,3	4,2
2000	68	756	67	1,6	6,0	3,8
2005	78	1348	77	1,0	4,8	2,5
2006	78	1346	76	1,1	5,5	2,7
2007	75	1138	76	1,2	6,4	2,4
2008	73	1409	72	1,0	4,9	2,5
2009	74	1571	76	1,0	5,3	2,1
2010	73	1530	72	1,1	5,7	2,5
2013	72	1936	76	0,7	4,7	1,6
2013	72	1937	77	0,7	4,8	1,8
2014	70	1961	73	0,6	5,4	1,7
2015	71	2058	66	0,6	6,7	1,6

Складено автором на основі [4]

Показники виходу поросят від основних свиноматок і падежу свиней в період 1970-2015 років є більш нестабільними в порівнянні з іншими продукції тваринництва. У 2015 році зростання виходу приплоду поросят від основних свиноматок в порівнянні з попередніми роками спостерігалось. Витрата практично не змінився. У 2015 році ситуація дещо погіршилася. Падіж склав 6,7%.

Отже, для підвищення економічної ефективності виробництва продукції свинарства інвестиції потрібно зосередити на подальшому розвитку кормового виробництва, генетики, сектору забою і оброблення, а також логістичної експортної інфраструктури свинарства.

До першочергових концептуальних задач, які необхідно вирішити найближчим часом з метою відродження вітчизняної галузі і нарощування виробництва високоякісної свинини, слід віднести такі:

1. Зберегти племінну базу вітчизняного свинарства і матеріально зацікавити племінні господарства вирощувати високоякісний молодняк, з врахуванням сучасних методів його оцінки за фенотипом і генотипом, для ремонту масового свинарства з метою підвищення продуктивності товарних стад різних категорій господарств.

2. З метою ефективного використання зернофуражу налагодити його переробку для одержання повноцінних комбикормів з використанням вітамінно-мінеральних та біологічного походження добавок вітчизняного виробництва.

3. На відгодівлі в усіх господарствах середньодобовий приріст молодняку повинен бути не 250-350 г, а межах 600-800 г. При такій продуктивності свинина завжди буде рентабельною і високоякісною. Цього можливо досягти тільки за рахунок повноцінної годівлі тварин всіх вікових груп, створення їм оптимальних умов утримання, а також використання сучасних селекційно-генетичних методів у племінній роботі при чистопородному розведенні, схрещуванні та гібридизації свиней.

Висновки з проведеного дослідження. Систематичне підвищення інтеграційних процесів стає ключовим фактором для запобігання подальшого спаду сільськогосподарського виробництва продукції свинарства на підприємствах. Але можна побачити в умовах ринку, що ті форми господарювання, які склалися сьогодні, в більшості суперечать забезпеченню інтеграції та співробітництва. Таким чином, необхідний інший підхід у визначенні напрямів розвитку інтеграції, як одного з можливих шляхів підвищення економічної ефективності виробництва продукції свинарства на рівні підприємств. Сьогодні механізм функціонування виробників свинини зумовлює необхідність розробки такого комплексного формування, яке зможе нарешті досягти ефективності не тільки у виробництві свинини, для забезпечення рівності фінансових і матеріальних потоків, а також буде працювати з соціальними проблемами на селі.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Полях В.М. Маркетингова стратегія розвитку свинарства в сільськогосподарських підприємствах / В.М. Полях // «Молодий вчений» – № 5 (32), травень, 2016 р. С.134-137.
2. Науково-методологічні основи підвищення економічної ефективності, інноваційного розвитку та менеджменту аграрного виробництва: матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. молодих учених, аспірантів і студентів, 24 – 25 квітня 2013 р. / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Харків: ХНАУ, 2013. – 386 с.
3. Якобчук В.П. Інноваційний розвиток галузі свинарства. / В.П. Якобчук, І.В. Кравець, О.П. Русак Житомир.: В-во Євенок О.О., 2012. – 188 с.
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
5. Deimel, M., and Theuvsen, L. (2010). Networking in meat production systems: The influence of cooperative structures on farmers' participation. Paper presented at 4th International European Forum on System Dynamics and Innovation in Food Networks. Innsbruck-Igls, 08. – 12.02.2010.
6. Good agricultural practices (GAP) http://www.fao.org/prods/gap/index_en.htm
7. World Organization for Animal Health (OIE) http://www.oie.int/eng/en_index.htm